

SÖKANDE

Swedavia AB, Malmö Airport, 556797-0818
Box 14
230 32 Malmö-Sturup

Ombud: Charlotta Strigell
Swedavia AB
Box 53
190 45 Stockholm Arlanda

SAKEN

Ansökan om tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken för verksamheten vid Malmö Airport, Sturups flygplats, nu fråga om prøvotidsredovisning och slutliga villkor för utsläpp av kadmium till spillvattennätet

Anl.ID: 70939
Avrinningsområde 90/91

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslutar prøvotiden rörande kadmium till spillvattennätet och fastställer följande ytterligare slutliga villkor för tillståndet meddelat i deldom den 28 juni 2013 i mål nr M 1452-12.

22. Halten av kadmium i spillvatten vid punkten P5 får som årsmedelvärde, räknat på kalenderår, inte överstiga följande värden:

0,6 µg/l fram till och med 2024-12-31

0,4 µg/l från och med 2025-01-01

Årsmedelvärdet ska baseras på flödesproportionella dygnsprover minst en (1) gång per kalendermånad. Analys av proverna ska utföras av ackrediterat laboratorium.

23. Efter den 1 juli 2022 får handtvättvatten som uppkommer efter verkstadsarbete/servicearbete på flygplan inte släppas till spillvattennätet utan föregående rening av kadmium.

24. Arbetet med att minska utsläppen av kadmium till spillvatten från verksamheten ska bedrivas med hjälp av ett åtgärdsprogram. Syftet med åtgärdsprogrammet är att på sikt nå målsättningsvärdet 0,1 µg/l kadmium som årsmedelvärde i spillvattnet. Arbetet ska redovisas i den årliga miljörapporten.

Delegerad fråga

Mark- och miljödomstolen överlåter med stöd av 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken till tillsynsmyndigheten att vid behov meddela de ytterligare villkor om åtgärder som kan erfordras för att minska utsläppen av kadmium till spillvattennätet.

BAKGRUND och TIDIGARE BESLUT

Mark- och miljödomstolen meddelade i deldom den 28 juni 2013 i mål M 1452-12 tillstånd till verksamheten vid Malmö Airport, Sturups flygplats. I deldomen meddelade domstolen med tillämpning av 22 kap. 27 § miljöbalken ett prøvotidsförordnande (U1) då ytterligare utredning avseende bl.a. utsläpp av förorenande ämnen från ban- och flygplansavvisning samt utsläppen av kadmium till spillvattennätet behövde genomföras för att slutliga villkor ska kunna bestämmas.

Provisoriska föreskrifter (P 1) gäller under prøvotiden. I deldomen anges att prøvotidsutredningen, med förslag på slutliga villkor, ska redovisas till mark- och miljödomstolen senast fyra år efter lagakraftvunnen dom. Deldomens laga kraft den 14 november 2013 varför redovisning skulle ske senast 14 november 2017.

Mark- och miljödomstolen har därefter genom dedomar den 2 november 2017 och den 24 september 2018 i mål M 1452-12 ändrat prøvotidsförordnandet. Genom deldomen den 24 september 2018 avslutade mark- och miljödomstolen prøvotiden i den del som gäller ytterligare provpunkter uppströms Fjällfotasjön, avstängningsmöjligheter i dagvattendiken samt beslutade att återvinning av glykol skulle vara infört senast den 1 januari 2020. Glykolåtervinning har införts på Malmö Airport. Avseende utsläpp av kadmium till spillvattennätet, beslutade mark- och miljödomstolen följande.

Mark- och miljödomstolen förlänger prøvotiden avseende frågan om slutliga villkor för utsläppen av kadmium till spillvattennätet. Under prøvotiden ska Swedavia utöver att genomföra det redovisade åtgärdsprogrammet utreda såväl tekniska som ekonomiska möjligheter inklusive intern rening av kadmium, att ytterligare begränsa utsläppet. Målsättningen med utredningen ska vara att nå 0,1 µg/l som årsmedelvärde och en total mängd om maximalt 10 gram för utsläppet av kadmium till spillvattennätet. Arbetet ska redovisas löpande en gång i halvåret till tillsynsmyndigheten och Svedala kommun. Utredningen med förslag till slutliga villkor med begränsningsvärden för utsläppet av kadmium till spillvattennätet ska ges in till mark- och miljödomstolen senast den 1 juli 2020.

Mark- och miljödomstolen förlängde i deldom den 8 juli 2020 i mål M 1452-12 provotiden till den 1 juli 2021.

I deldom den 23 mars 2021 avslutade domstolen provotiden avseende utsläppen till dagvattennätet och Fjällfotasjön och föreskrev slutliga villkor för utsläppen av kväve, fosfor och TOC. Frågan om kadmium är således den sista utestående frågan innan målet kan avslutas genom slutlig dom.

Swedavia AB har nu inkommit med provotidsredovisning.

YRKANDEN

Swedavia yrkar att mark- och miljödomstolen avslutar provotiden och fastställer följande slutliga villkor för utsläppen av kadmium till spillvattennätet.

- "Halten av kadmium i spillvatten vid punkten P5 får som begränsningsvärde och årsmedelvärde, räknat på kalenderår, inte överstiga följande värden:
0,6 µg/l fram till och med 2024-12-31
0,4 µg/l från och med 2025-01-01
Årsmedelvärdet ska baseras på flödesproportionella dygnsprover minst en (1) gång per kalendermånad. Analys av proverna ska utföras av ackrediterat laboratorium."
- "Arbetet med att minska utsläppen av kadmium till spillvatten från verksamheten ska bedrivas med hjälp av ett åtgärdsprogram. Syftet med åtgärdsprogrammet är att på sikt nå målsättningsvärdet 0,1 µg/l kadmium som årsmedelvärde i spillvattnet. Arbetet ska redovisas i den årliga miljörapporten."

PRÖVOTIDSREDOVISNINGEN

Denna provotidsredovisning är avgränsad till att omfatta utsläpp av kadmium till spillvattnet från Malmö Airport.

Förekomst av kadmium

Swedavia har i provotidsredovisningen 2017 redogjort för att bolaget bedömer att den huvudsakliga källan till förekomst av kadmium i spillvattnet på Malmö Airport är kadmierade flygplansdelar. Personal som kommit i kontakt med kadmierade delar tvättar sig själva eller sina kläder och kadmiumet hamnar därefter i spillvattnet. Kadmiumhalten var vid den tiden relativt hög i den damm där restglykol efter avisning samlades upp innan avledning till det kommunala spillvattennätet. Sedan december 2019 skickas glykolen till återvinning i enlighet med villkor 18. Kadmium kan också komma från restauranger och toaletter på grund av visst kadmiuminnehåll i livsmedel som potatis och spannmål. Även äldre galvaniserade vattenledningar eller vattenledningar i PVC kan vara en källa till kadmium. Malmö Airport öppnade 1972 och det kan därför förekomma både äldre PVC-rör och/eller äldre galvaniserade vattenledningar. Detta kan innebära att dricksvattnet får kadmiumhalter som överstiger målsättningsvärdet om 0,1 µg/l som årsmedelvärde vilket omfattas av utredningsvillkoret. Dricksvatten som innehåller kadmium kommer att påverka halten kadmium i spillvattnet.

Provtagningar avseende kadmium har utförts under åren 2013-2021 vid provtagningspunkten P5, en pumpstation där Malmö Airports samlade spillvatten passerar. Provtagningen har i enlighet med fastställt kontrollprogram skett månadsvis fram till april 2020 då veckovis provtagning påbörjades.

Resultaten visar att kadmiumhalten i spillvattnet har minskat över tid. Den positiva trenden syns även vid en jämförelse av årsmedelvärden under samma period. Lägst årsmedelvärde har 2020 då medelvärdet var ca 0,25 µg/l. Trots det förhållandevis låga värdet skulle det krävas mer än en halvering av värdet för att nå målsättningsvärdet 0,1 µg/l. Covid-19-pandemin har dessutom haft stor påverkan på verksamheten vid Malmö Airport under 2020 och första halvåret 2021, varför årsmedelvärdet för 2020 måste tolkas med försiktighet.

Under 2016 togs prover på spillvatten från 12 olika spillvattenbrunnar, spridda över flygplatsen. Resultaten pekade på höga halter i framför allt det östra hangarområdet

där flygplan servas och repareras. I det området bedrivs hangarverksamhet eller liknande i byggnad 27, 28 och 64. I en brunn utanför byggnad 64 uppmättes en halt på 6,8 µg/l och halten 2,3 µg/l uppmättes i en annan brunn med vatten från byggnad 28. Ytterligare provtagning vidtogs 2019 för att försöka ringa in områden som bidrar till förhöjda halter. Kadmiumhalterna i brunnarna som tar emot vatten från byggnaderna 28 och 64 var även då väsentligt högre än i andra brunnar. Våren 2021 togs återigen prover av spillvattenbrunnar över hela flygplatsen. Halten i brunnen vid byggnad 28 var väsentligt högre än i andra brunnar. Slutsatsen kunde därför dras att brunnen vid byggnad 28 genomgående uppvisat höga kadmiumhalter vid samtliga provtagningar. Vatten från byggnad 64 hade höga halter 2016 och 2019, men inte 2021. Under 2021 bedrevs det dock ingen hangarverksamhet i aktuell byggnad. Endast ett fåtal brunnar hade halter på 0,1 µg/l eller lägre och det oavsett vilken verksamhet som bedrivits i den aktuella byggnaden.

I byggnad 28 provtogs hösten 2020 handtvättvatten från ett av byggnadens handfat som används av flygmekaniker. Halten kadmium var hela 240 µg/l. I samband med provtagningen togs även ett så kallat blankprov på rent vatten från kranen vid det aktuella handfatet. Kadmiumhalten i renvattnet var 0,25 µg/l, det vill säga mer än dubbelt så hög som målsättningsvärdet 0,1 µg/l för flygplatsens samlade spillvattenutsläpp. Enligt uppgift från en tidigare anställd på Malmö Airport består delar av vattenledningarna i byggnad 28 av äldre PVC-rör, vilket skulle kunna förklara den höga kadmiumhalten i renvattnet. I samband med provtagningen hösten 2019 undersöktes också om det fanns tvättmaskiner där personalen tvättar arbetskläder som använts vid mekanikerarbete och liknande. Eftersom det framkom att personalen antingen tvättar sina kläder hemma, eller att tvättmaskinen är kopplad till industrianläggningen i byggnad 64, utreddes inte tvättmaskinsvattnet vidare.

Möjliga åtgärder

Möjligheten att internt rena Malmö Airports spillvatten med avseende på kadmium utreddes under år 2019. Vid den tidpunkten avleddes glykol fortfarande till spillvattennätet, vilket påverkade kadmiumnivåerna i spillvattnet negativt. Utredningen som genomförts visar att rening av flygplatsens spillvatten kräver en komplex re-

ningsanläggning som kan hantera såväl den höga halten organiskt material som metaller. Investeringskostnaden har översiktligt beräknats uppgå till ca 50 miljoner kr. Till det tillkommer en beräknad årlig driftkostnad på ca 1,4 miljoner kr. Utöver kostnaderna innebär en reningsanläggning även en stor förbrukning av kemikalier och energi. Det är dessutom osäkert om reningsgraden blir tillräcklig för att uppnå kadmiumnivåer som motsvarar ett årsmedelvärde om 0,1 µg/l. En sådan reningsanläggning bedöms inte inrymmas i det befintliga miljötillståndet för Malmö Airport. Det är också osäkert om det renade vattnet går att avleda till Svedala reningsverk eftersom vattnet har en helt annan sammansättning än det vattenreningsverket normalt tar emot. Det skulle i sin tur innebära att vattnet måste avledas till recipient, vilket också behöver prövas inom ramen för en tillståndsprocess.

Uppförande av ett lokalt reningsverk inom flygplatsen är mycket kostsamt och det är högst osäkert om reningseffekten blir så stor att målsättningsvärdet om 0,1 µg/l kadmium i spillvattnet är möjligt att uppnå. Swedavia anser inte, utifrån den avvägning som ska ske mellan kostnad och miljönytta, att åtgärden är miljömässigt motiverad.

Provtagningar har pekat på lokalt höga halter i spillvatten från handtvätt vid hangarverksamheten i byggnad 28. Av denna anledning har Swedavia i samarbete med fastighetsägaren (SAIAB) och det företag som bedriver hangarverksamhet i byggnaden (Amapola) låtit utreda möjligheten att förse relevanta handfat med filter som skulle kunna reducera mängden kadmium. Ett handfat, där mycket hög kadmiumhalt (240 µg/l) uppmätts i uppsamlat tvättvatten, valdes ut för att undersöka om en lokal filterlösning kunde vara ett lämpligt alternativ. Tyvärr blev reduktionen inte tillräckligt bra och reduktionen avtog dessutom snabbt över tid. Alternativet med lokala filter vid handfat har avförts från vidare utredning dels på grund av osäkerhet om filtrens effektivitet, dels på grund av att det inte ansågs praktiskt genomförbart på grund av platsbrist vid aktuella handfat.

Bredvid byggnad 28, där de högsta kadmiumhalterna uppmätts, ligger byggnad 64, som bland annat hyser en flygplanstvätt med tillhörande indunstningsanläggning för

rening av tvättvattnet. Swedavia har i samarbete med SAIAB (fastighetsägaren) och Amapola (företaget som bedriver hangarverksamhet i byggnad 28) utrett möjligheten att samla upp handtvättsvatten inom byggnad 28 och transportera detta till indunstningsanläggningen, så att vattnet kan renas i denna. Utgående vatten från indunstningsanläggningen provtas av fastighetsägaren och resultatet redovisas årligen i Malmö Airports miljörapport. Enligt miljörapporten för år 2020 understeg kadmi- umhalten rapporteringsgränsen för den aktuella analysen (rapporteringsgränsen var 0,05 µg/l).

Slutsatsen av utredningen blev att det vore möjligt att samla upp vatten från berörda handfat inom byggnad 28 och transportera detta eller leda det till indunstningsan- läggningen i byggnad 64. Detta innebär dock en del manuell hantering av tvättvattnet och vissa logistiska utmaningar. Ett alternativ vore även att leda handtvättsvat- ten direkt in till indunstningsanläggningen. Det senare alternativet bedöms i nuläget som alltför komplicerat och kostsamt på grund av att det skulle innebära en omfat- tande omdragning av spillvattenledningar.

Ytterligare ett alternativ för hantering av handtvättsvatten från byggnad 28 innebär att vattnet samlas upp och transporteras iväg för externt omhändertagande utanför flygplatsen. Kostnaden för detta har översiktligt beräknats till ca 70 000 kr per år. Detta alternativ bedöms vara sämre både miljömässigt (pga. transporter) och ekono- miskt än alternativet med rening av handtvättsvatten i befintlig indunstningsanlägg- ning.

I arbetet med att lokalisera möjliga kadmiumkällor har möjligheten att äldre avlag- ringar i spillvattenledningar skulle kunna bidra till förhöjda halter i punkten P5 upp- märksammas. Med anledning av detta lät fastighetsägaren till byggnad 27, 28 och 64 (d.v.s. de tre byggnader med hangarverksamhet inom det östra hangarområdet där de högsta kadmiumhalterna uppmätts) rensola spillvattenledningar från de båda byggnaderna fram till P5. Spolvattnet omhändertogs och transporterades till godkänd extern mottagare. Det går dock inte att dra någon slutsats huruvida ren-

spolningen bidragit till lägre kadmiumhalter i P5 eller ej, utifrån uppmätta halter efter renspolningen, bland annat på grund av att spolningen utfördes strax efter att pandemin börjat och sammanföll med generellt sett lägre kadmiumnivåer.

Villkorsdiskussion

För att kunna utforma begränsningsvärdena i villkorsförslaget på ett sätt som gör det möjligt för Swedavia att på ett rimligt sätt efterleva villkoret har Swedavia föreslagit en konstruktion med årsmedelvärden. Eftersom överskridande av ett begränsningsvärde är direkt straffsanktionerat är det viktigt att ha en villkorskonstruktion som tar hänsyn till att halterna kadmium i spillvattnet liksom flödet kan variera under året.

Den förhöjda halten kadmium i P5 beror på flera faktorer, även om det finns identifierade byggnader med verksamheter som ger upphov till delströmmar med väsentligt högre kadmiuminnehåll. Åtgärder i dessa byggnader har prioriterats och kommer även fortsatt att prioriteras i åtgärdsprogrammet. Även om alla rimliga åtgärder genomförs, förefaller det osannolikt att målsättningsvärdet på 0,1 µg/l som årsmedelvärde kommer att kunna uppnås. Det faktum att i princip samtliga provtagna spillvattenbrunnar år 2016, 2019 och 2021 uppvisar halter som överstiger 0,1 µg/l, oavsett vilken verksamhet som bedrivs i respektive byggnad, visar på att målsättningsvärdet är alltför lågt för att kunna utgöra ett begränsningsvärde i ett villkor.

Genomsnittlig kadmiumhalt i spillvattnet vid punkten P5 under de senaste två åren före pandemin (2018-2019) låg på ca 0,40-0,60 µg/l, d.v.s. ca en tiondel av gränsvärdet för otjänligt dricksvatten som ligger på 5,0 µg/l (LIVSFS 2017:2).

Utredningen visar således att målsättningsvärdet 0,1 µg/l kadmium är omöjligt att uppnå vid Malmö Airport i dagsläget. Av denna anledning behöver Swedavia föreslå ett slutligt villkor med en något högre kadmiumhalt. Utgångspunkten är dock att fortsätta att arbeta mot 0,1 µg/l som ett målsättningsvärde inom ramen för åtgärdsprogrammet. Det kan möjligen finnas bättre förutsättningar att nå målsättningsvärdet om några år.

Med hänvisning till vad som anges i avsnitt 3 ovan föreslår Swedavia följande slutliga villkor avseende kadmium i spillvattnet:

"Halten av kadmium i spillvatten vid punkten P5 får som begränsningsvärde och årsmedelvärde, räknat på kalenderår, inte överstiga följande värden:

0,6 µg/l fram till och med 2024-12-31

0,4 µg/l från och med 2025-01-01

Årsmedelvärdet ska baseras på flödesproportionella dygnsprover minst en (1) gång per kalendermånad. Analys av proverna ska utföras av ackrediterat laboratorium."

I nuläget ser Swedavia en nedåtgående trend avseende kadmium i spillvattnet från Malmö Airport. Analysresultaten från år 2020-2021 måste dock tolkas med en viss försiktighet på grund av flygplatsens kraftigt minskade verksamhet under Covid-19-pandemin. Den positiva trenden tillsammans med åtgärder för att stoppa kadmiumbelastat vatten från byggnader med hangarverksamhet gör att det är rimligt att på några års sikt föreslå ett begränsningsvärde om 0,4 µg/l som årsmedelvärde. Utredningen visar inte att det är möjligt för flygplatsen att innan dess begränsa kadmiumutsläppet till lägre än 0,6 µg/l, sett som årsmedelvärde. Det är en stor utmaning att hålla kadmiumhalten i utgående spillvatten från en flygplats på en låg nivå, på grund av den mångskiftande verksamhet som bedrivs inom flygplatsens verksamhetsområde. Den halt som föreslås gälla från 2025, 0,4 µg/l, är en i sammanhanget mycket låg halt. Ett villkor avseende denna kadmiumhalt bör kunna anses utgöra en miljömässigt rimlig och tillräcklig reglering av tillförseln av kadmium till spillvattnätet.

En villkorsformulering avseende total årlig mängd kadmium bedöms som mindre lämplig, eftersom den totala mängden styrs av både kadmiumhalten och den totala volymen spillvatten som avleds. Swedavia har ingen möjlighet att reglera mängden spillvatten som avleds från flygplatsen.

Det åtgärdsprogram som Malmö Airport har tagit fram och kontinuerligt arbetar med är mycket viktigt för att driva arbetet framåt för att minska utsläppen av kadmium från verksamheten, med målet att på sikt möjligen kunna nå målsättningsvärdet 0,1 µg/l. Swedavia föreslår därför följande slutliga villkor:

"Arbetet med att minska utsläppen av kadmium till spillvatten från verksamheten ska bedrivas med hjälp av ett åtgärdsprogram. Syftet med åtgärdsprogrammet är att på sikt nå målsättningsvärdet 0,1 µg/l kadmium som årsmedelvärde i spillvattnet. Arbetet ska redovisas i den årliga miljörapporten."

INKOMNA YTTRANDEN

Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap samt Miljönämnden i Lunds kommun har avstått från att yttra sig i målet.

Länsstyrelsen i Skåne län tillstyrker att prövotiden avseende bolagets utsläpp av kadmium till spillvattennätet avslutas och att slutliga villkor föreskrivs enligt bolagets förslag med tillägg för ytterligare ett villkor som föreslås av Länsstyrelsen enligt följande.

- Efter den 31 december 2021 får handtvättvatten som uppkommer efter verkstadsarbete/servicearbete på flygplan inte släppas till spillvattennätet utan föregående rening av kadmium.

Enligt i bolagets redovisning har de högsta kadmiumhalterna uppmätts i det östra hangarområdet när hangarverksamhet eller liknande bedrivs i byggnad 27, 28 och 64, där verkstadsarbete/servicearbete på flygplan normalt förekommer. Enligt avsnitt 5 (Slutsatser) i bolagets prövotidsredovisning (aktbilaga 131) har bolaget beslutat att i byggnader med hangarverksamhet eller liknande bör handtvätt efter verkstads/mekanikerarbete endast få utföras i särskilt utpekade handfat, vars vatten inte får släppas till spillvattennätet utan föregående rening, förslagsvis i den befintliga indunstningsanläggningen i byggnad 64. Avledning av handtvättsvatten

från byggnad 28 till spillvattnet utan föregående rening ska upphöra senast den 31 december 2021. Länsstyrelsen bedömer att denna åtgärd kommer att ha positiv effekt på halten av kadmium i utgående spillvatten från verksamheten och därför bör föreskrivas som villkor enligt Länsstyrelsens förslag.

Svedala kommun anför i yttrande bl.a. följande. Kommunstyrelsen delar bedömningen tillsammans med bygg- och miljönämnd, teknisk nämnd, VA enheten att det inte är rimligt att idag komma ner till målsättningsvärdet 0,1 µg/l. Det är av yttersta vikt att Swedavia fortsätter sitt arbete med att minska kadmiumhalten till spillvattennätet. Målet för Swedavia bör vara att få ner halten av kadmium till målsättningsvärdet 0,1 µg/l. Swedavias fortsatta arbete med att minska kadmiumhalten i spillvattennätet bör bedrivas med hjälp av ett åtgärdsprogram. Vidare anser Svedala kommun att målsättningsvärdet 0,1 µg/l behöver villkoras med tid då kadmiumhalten maximalt uppnår det värdet. Datumet i sig är inte kritiskt, utan det viktiga är att Swedavia fortsatta arbete måste aktivt fokusera på ständig minskning av giftiga utsläpp.

Svedala kommun, bygg- och miljönämnden anför bl.a. följande. Bygg- och miljönämnden delar bedömningen att det inte är rimligt att idag komma ner till målsättningsvärdet 0,1 µg/l. Bygg- och miljönämnden anser att det är av ytterst vikt att Swedavia fortsätter sitt arbete med att minska kadmiumhalten till spillvattennätet. Målet för Swedavia bör vara att få ner halten av kadmium till målsättningsvärdet 0,1 µg/l. Swedavias fortsatta arbete med att minska kadmiumhalten i spillvattennätet bör bedrivas med hjälp av ett åtgärdsprogram.

Bygg- och miljönämnden anser att målsättningsvärdet 0,1 µg/l behöver villkoras med tid då kadmiumhalten maximalt får uppnå det värdet. Nämnden anser halten av kadmium i spillvatten vid punkten P5 får som begränsningsvärde och årsmedelvärde, räknat på kalenderår, maximalt uppgå till 0,1 µg/l från och med 2027-01-01.

Lunds kommun, tekniska nämnden hänvisar till tidigare yttrande angående utsläppen till Fjällfotasjön vari man anser att för att uppfylla villkoren vid varje tidpunkt

krävs det att Swedavia AB fortsätter att utveckla sin reningsteknik. Villkoren borde vara utformade så att tydliga förbättringsåtgärder ständigt sker av Swedavia AB, detta avseende både åtgärder vid föroreningskällan och reningstekniken. Förbättringsåtgärder bör innefatta både näringsämnen och metaller. Detta bör även redovisas årligen till tillsynsmyndigheten. Utredning kring vad recipienten klarar av att ta emot bör utvecklas, både avseende metallhalter och näringsämnen.

Segeåns Vattendragsförbund och Vattenråd anför bl.a. följande. Kadmiumproblematiken har diskuterats sedan 2013. Det finns ett antal åtgärder som föreslås och dessa bör tas i bruk snarast. De faktiska åtgärder som vidtagits under de 8 år som gått är små, den mesta tiden har gått till utredningar. Att begränsningsvärdet ska ökas till 0,6 µg/l i stället för nuvarande föreslagna 0,1µg/l är en mycket stor ökning som föreslås gälla ytterligare tre år för att sedan sänkas till 0,4 µg/l vilket fortfarande är ett betydligt högre begränsningsvärde än 0,1µg/l. Även om ambitionen är att på sikt nå 0,1µg/l så förefaller det målet bli alldeles för långt borta och vägen dit alldeles för långsam.

Segeåns Vattendragsförbund och Vattenråd anser att om begränsningsvärdet 0,6 µg/l ska införas så ska det gälla under maximalt 2 år och därefter sänkas till 0,4 µg/l för ytterligare 2 år och därefter sänkas till 0,2 µg/l under ytterligare 2 år för att nå 0,1µg/l som begränsningsvärde efter 6 år dvs år 2027. De sex år som nedtrappningen tar ger verksamheten möjligheter att byta ledningar och ta fram funktioner och åtgärder för att omhänderta kadmiumhaltigt spillvatten samt se var källorna finns. Är det så att dricksvattenledningar bidrar till höga kadmiumhalter, vilket rapporten indikerar, är det angeläget att dessa åtgärdas eller byts ut (även om dricksvattennormen kan hållas eftersom de bidrar till ökade värden i spillvattnet).

År 2027 är dessutom ett mål år för att nå god vattenkvalitet i recipienten Segeå i enlighet med Vattenmyndighetens förvaltningsplan. Det är av största vikt att alla arbetar gemensamt för att kunna nå en god vattenkvalitet i Segeå.

Ellen Scholtz yrkar att utsläppet till spillvattennätet ska vara maximalt 0,1 µg/l. Som skäl anförs bl.a. följande. Swedavia redovisar en mängd skäl för att inte göra någonting alls åt det omfattande utsläpp av kadmium som sker till spillvattennätet från Malmö Airport. Det är anmärkningsvärt att höra sådan argumentation från ett statligt företag där dessutom delar av styrelsen är hämtad från politiska partier som i andra sammanhang alltid hävdar att största hänsyn måste tagas till miljön och dess krav. Åtgärder för att förbättra miljön måste dessutom få kosta. De alternativa förslag till åtgärder som Swedavia redovisar är, vad gäller kostnaderna, något summariska och kan behöva revideras. Rent komiskt blir det när bolaget som skäl för att inte utrusta ett tvätthandfat med ett filter var platsbrist. Handfatet är beläget i en hangarbyggnad.

SÖKANDENS BEMÖTANDE

Swedavia godtar Länsstyrelsens förslag till ytterligare villkor.

Swedavia delar den bedömning som Svedala kommun gör att målet för Swedavia ska vara att få ner halten kadmium till målsättningsvärdet 0,1 µg/l och att arbetet ska ske inom ramen för ett åtgärdsprogram. Swedavia delar dock inte kommunens bedömning att villkoret måste innehålla en tidpunkt då målet ska vara uppnått, eftersom det inte är möjligt att i dagsläget bedöma när den tidpunkten kommer att kunna inträffa.

Swedavia anser att den nedtrappning som Vattendragsförbundet föreslår är likartad Swedavias förutom att 0,1 µg/l ska nås 2027 medan Swedavia inte anser att förutsättningarna är sådana att det är möjligt att sätta ett datum när målet 0,1 µg/l ska vara uppnått. Att under kort tid utreda samt byta ut alla ledningar som kan utgöra visst bidrag till de förhöjda kadmiumhalterna inom ett så stort verksamhetsområde som Malmö Airport utgör är inte rimligt. En sådan utredning och ev. åtgärder måste tas omhand inom det fortsatta arbetet inom åtgärdsprogrammet mot kadmium.

Swedavia anser visserligen att det är viktigt att alla verksamhetsutövare gör vad som är möjligt för att miljö kvalitetsnormen för Segeå ska uppnås, men vill dock

påpeka att spillvattnet från Malmö Airport inte avleds direkt till recipient utan via det kommunala spillvattennätet och reningsverket. Uppfyllandet av miljökvalitetsnormen är också i grunden en tillåtlighetsfråga som inte omfattas av provotidsförordnandet eftersom frågan hanterades slutligt genom deldomen 2013.

För att kunna utforma begränsningsvärdena i villkorsförslaget på ett sätt som gör det möjligt för Swedavia att på ett rimligt sätt efterleva villkoret har Swedavia föreslagit en konstruktion med årsmedelvärden med nivåer som är rimliga att innehålla. Swedavia har gjort vissa justeringar av de tidigare inlämnade villkorsförslagen enligt nedan.

Swedavia har valt att utelämna begreppet "begränsningsvärde" för att undvika missförstånd. Swedavias justerade villkorsförslag (ändring i kursiv stil eller överstruket):

"Halten av kadmium i spillvatten vid punkten P5 får som ~~begränsningsvärden och~~ årsmedelvärde, räknat på kalenderår, inte överstiga följande värden:

0,6 µg/l fram till och med 2024-12-31

0,4 µg/l från och med 2025-01-01

Årsmedelvärdet ska baseras på flödesproportionella dygnsprover minst en (1) gång per kalendermånad. Analys av proverna ska utföras av ackrediterat laboratorium."

Arbetet med att minska utsläppen av kadmium till spillvatten från verksamheten ska bedrivas med hjälp av ett åtgärdsprogram. Syftet med åtgärdsprogrammet är att på sikt nå målsättningsvärdet 0,1 µg/l kadmium som årsmedelvärde i spillvattnet. Arbetet ska redovisas i den årliga miljörapporten.

Efter den 31 december 2021 får handtvättvatten som uppkommer efter verkstadsarbete/servicearbete på flygplan inte släppas till spillvattennätet utan föregående rening av kadmium."

Swedavia anser därutöver att det är rimligt med ett tillägg att mark- och miljödomstolen överlåter åt tillsynsmyndigheten att vid behov besluta om ytterligare villkor avseende åtgärder för att minska utsläppen av kadmium.

DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen har med stöd av 22 kap. 16 § miljöbalken avgjort målet utan huvudförhandling.

Enligt 22 kap. 27 § 1 och 3 st. miljöbalken får mark- och miljödomstolen vid meddelande av tillstånd till verksamheten skjuta upp frågan om ersättning eller andra villkor till dess erfarenhet har vunnits av verksamheten när verkningarna av meddelade tillstånd inte kan förutses med tillräcklig säkerhet. Vidare gäller att en uppskjuten fråga ska avgöras så snart som möjligt. Det är vidare domstolen som råder över prövotiden.

Mark- och miljödomstolen anser att bolaget utrett prövotidsfrågan i enlighet med förordnandet. Förlängd tid har beviljats för att förbättra beslutsunderlaget. Mark- och miljödomstolen anser vidare att ytterligare utredningsåtgärder inte kommer att kunna förändra kunskapsläget i någon betydande mån. Prövotiden ska därför avslutas. Därmed kan slutlig dom meddelas.

Mark- och miljödomstolen instämmer i länsstyrelsens och bolagets gemensamma bedömning och anser att slutliga villkor ska föreskrivas i enlighet med vad bolaget slutligen har medgivit då det för närvarande inte är tekniskt möjligt och ekonomiskt rimligt att innehålla 0,1 µg/l eller att i villkor fastslå en tidpunkt för när detta ska vara uppnått.

Mark- och miljödomstolen anser vidare att frågan om villkor om ytterligare åtgärder som kan aktualiseras genom bolagets åtgärdsprogram bör delegeras till tillsynsmyndigheten.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (MMD-01)

Överklagande senast den 21 mars 2022.

Lena Stjernqvist

Carl-Philip Jönsson

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Lena Stjernqvist, ordförande, och tekniska rådet Carl-Philip Jönsson samt de särskilda ledamöterna Lennart Forsell och Pehr Andersson.

Hur man överklagar

Dom i mark- och miljödomstol som första instans

MMD-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.